

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Baricovej a členiek senátu JUDr. Eleny Krajčovičovej a JUDr. Jarmily Urbancovej, v právnej veci žalobcov **1. Ing. F. P.**, bytom K. a **2. M. P.**, bytom S., obaja zastúpení Mgr. R., advokátom so sídlom v B., proti žalovanému **Ministerstvu výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky**, so sídlom v Bratislave, Prievozská ul. č. 2/B, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 2006-9910/33331-2:530/Bi zo dňa 03.10.2006, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 2S/472/2006-36 zo dňa 04.02.2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave, č. k. 2S/472/2006-36 zo dňa 04.02.2009 **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia domáhali preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 2006-9910/33331-2:530/Bi zo dňa 03.10.2006, ktorým zamietol odvolanie žalobcov a potvrdil napadnuté rozhodnutie Krajského stavebného úradu v Prešove, odboru štátnej stavebnej správy č. 2006-23/840-7/SP-DA zo dňa 23.02.2006 o vyvlastnení časti nehnuteľností v spoluvlastníctve žalobcov, odčlenených podľa geometrického plánu č. GP 2/2004-1, k. ú. L. zo dňa 27.07.2004 v prospech Slovenskej republiky - Slovenskej správy ciest (SSC), Miletičova 19, Bratislava, organizácie Investičná výstavba a správa ciest Košice, zastúpenej spoločnosťou R., spol. s r. o. P. (ďalej len „investor“), pre účely stavby „I/68 - preložka cesty“ v k. ú. L., za finančnú náhradu určenú podľa znaleckého posudku č. 23/2005 zo dňa 30.03.2005 a jeho Dodatku č. 1 zo dňa 19.08.2005, vypracovaných Ing. E., znalkyňou z odboru Stavebníctvo, odvetvie Pozemné stavby a oceňovanie nehnuteľností, v cene 353,925 Sk/m² (11,75 Eura/m²). O náhrade trov konania rozhodol krajský súd podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že neúspešným žalobcom nepriznal právo na náhradu trov konania.

Rozhodol tak po zrušení svojho predchádzajúceho rozhodnutia z 02. júna.2007, č. k. 2S/472/06-36 uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) č. k. 6Sžo/134/2007 z 29. októbra 2008 podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a vrátení veci na ďalšie konanie.

V odôvodnení svojho nového rozhodnutia krajský súd uviedol, že dospel k záveru, že správne orgány postupovali v konaní v súlade s aplikovanými ustanoveniami stavebného zákona, preto žalobu podľa § 250j ods. 1 OSP zamietol ako nedôvodnú. Tvrdenie žalobcov, že projekt odklonenia tranzitnej dopravy mimo centra Mesta L. bol medzičasom zmenený nie je ničím podložený a argument žalobcu, že kruhovým objazdom sa doprava do mesta L. naopak privádza, nestačí na spochybnenie zákonnosti vyvlastňovacieho procesu, ani existencie verejného záujmu na vyvlastnení pozemkov pre účely realizácie verejnej líniovej stavby, ktorá je umiestnená na základe doposiaľ nezmeneného a naďalej záväzného územného rozhodnutia, vydaného v súlade s územným plánom mesta i vyššieho územného celku. Čo sa týka námietok žalobcov ohľadne nedodržania procesného postupu podľa § 112 ods. 4 zákona

č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“), výšky náhrady za vyvlastňované pozemky a okruhu účastníkov vyvlastňovacieho konania, krajský súd poukázal na odôvodnenie svojho skoršieho rozsudku z 02. júna.2007,č. k. 2S/472/06-36.

K uvedeným námietkam krajský súd v oboch rozsudkoch zhodne uviedol, že má za to, že podmienka preukázania bezvýslednosti dohody v zmysle § 112 ods. 4 stavebného zákona bola splnená, pretože z obsahu listu investora zo dňa 16.09.2005 adresovaného žalobcom je zrejmé, aké budú následky nesúhlasu alebo pasivity vlastníka v súvislosti s návrhom dohody. Je toho názoru, že účel cit. zákonného ustanovenia bol naplnený. K námietke nedostatočného preskúmania skutočnej trhovej ceny vyvlastňovaných nehnuteľností krajský súd uviedol, že je toho názoru, že správne orgány v súlade so zákonom vychádzali zo znaleckého posudku podľa vyhlášky č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku metódou polohovej diferenciácie, ktorá najpresnejšie zohľadňuje všetky špecifiká týkajúce sa posudzovanej nehnuteľnosti, ovplyvňujúce jej výslednú hodnotu. Ak aj existuje všeobecne záväzné nariadenie Mesta L. o určení ceny pozemkov v meste (v sume 409,- Sk/m² (13,58 Eura/m²)), čo však nebolo v konaní preukázané, nebolo by ho možné zohľadniť na účely vyvlastnenia, pretože každé takéto nariadenie je nevyhnutne zovšeobecňujúce a paušálne a nie je spôsobilé rozlíšiť činitele pôsobiace na hodnotu nehnuteľnosti tak, ako to umožňuje znalecký posudok. Správny orgán vyzval žalobkyňu v 2. rade (i keď až po vydaní napadnutého rozhodnutia) listom zo dňa 12.12.2006 na predloženie znaleckého posudku k cene vyvlastňovaných nehnuteľností vypracovaným iným znalcom. Podľa krajského súdu nemožno správnym orgánom oboch stupňov v súvislosti s určením výšky náhrady za vyvlastnenie vytknúť akúkoľvek nezákonnosť v ich postupe. Predložený znalecký posudok spolu s dodatkom nevzbudzujú žiadne pochybnosti o ich obsahu. K ďalšej námietke žalobcov týkajúcej sa nedostatočne vymedzeného okruhu účastníkov správneho konania a výšky vyvlastňovaných podielov krajský súd uviedol, že *nakolko spoluvlastníčka Anna Poláková podľa textu žaloby uzavrela zmluvu o prevode svojho spoluvlastníckeho podielu na predmetných pozemkoch, nebol žiadny zákonný dôvod, aby sa stala účastníčkou vyvlastňovacieho konania, pretože toto konanie sa jej netýkalo*. Na tejto skutočnosti nemení nič ani fakt, že ku vkladu vlastníckeho práva na základe dobrovoľne uzavretej zmluvy došlo až po smrti menovanej, pretože zmluva o prevode spoluvlastníckeho podielu bola okamihom jej podpisu platná, ale účinky zmluvy, ktoré zaväzujú aj právnych nástupcov - dedičov

prevodkyne, nastali až vkladom vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Preto žalovaný podľa krajského súdu posúdil vec správne a jeho postup bol v súlade so zákonom.

Pokiaľ ide o námietku žalobcov ohľadne nedostatku verejného záujmu na vyvlastnení nehnuteľností, v skoršom rozsudku (č. k. 2S/472/06-36 z 02. júna 2007), s ktorou sa krajský súd v predchádzajúcom rozsudku 02. júna 2007, č. k. 2S/472/06-36 podľa názoru najvyššieho súdu vyslovenom v zrušujúcom uznesení sp. zn. 6Sžo/134/2007 z 29. októbra 2008 nevysporiadal dostatočne a vyčerpávajúcim spôsobom, čím *„bola účastníkom odňatá možnosť konať pred súdom a realizovať tie procesné práva, ktoré im Občiansky súdny poriadok dáva, pričom jedným z týchto procesných práv je právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia“*, preto ho najvyšší súd zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Krajský súd po opätovnom preskúmaní veci znova skonštatoval, že *„vyvlastnenie sa v danom prípade uskutočnilo na účely realizácie líniovej stavby I/68 L., preložka cesty, a týkalo sa len tých pozemkov, bez ktorých by podľa geometrického plánu nebolo možné právoplatne umiestnenú stavbu realizovať.“* Podľa informácií krajského súdu doposiaľ nebolo rozhodnutie o umiestnení predmetnej líniovej stavby zrušené, ani zmenené, preto naďalej platí a je záväzné pre každého, koho sa týka. Cieľom tohto projektu, ktorý realizuje a financuje štát a subjekty verejného práva a počíta s ním schválený územný plán Mesta L. i Prešovského vyššieho územného celku, je podľa stanoviska žalovaného premiestnenie dopravy z väčšej časti mimo zástavbu Mesta L., čím sa sleduje zlepšenie dopravných pomerov z hľadiska bezpečnosti cestnej premávky, ako aj z hľadiska vplyvov na životné prostredie. Podľa krajského súdu verejný záujem implicitne vyplýva z charakteru cestnej stavby a verejnoprospešného zámeru jej investora.

Proti napadnutému rozsudku sa odvolali žalobcovia v 1. a 2. rade v zákonnej lehote a žiadali zmeniť prvostupňový rozsudok a žalobe vyhovieť v celom rozsahu. V odvolaní žalobcovia uviedli tie isté dôvody, ako v žalobe zo dňa 22.12.2006. Namietali nedodržanie postupu investora podľa § 112 ods. 4 stavebného zákona, ktorý vo výzve zo dňa 16.09.2005 neuviedol presné znenie zákonného ustanovenia § 112 ods. 4 stavebného zákona: *„...ak na výzvu vlastníka pozemku alebo stavby neodpovie do 15 dní odo dňa doručenia, bude sa predpokladať, že dohodu odmieta“*, ale uviedol, že: *„v prípade, že s ponúkanou cenou nesúhlasíte alebo sa v stanovenej lehote nevyjadrite, budeme nútení postupovať podľa §§ 108-116 zákona č. 50/1976 Zb. v znení jeho neskorších predpisov a zákona č. 237/2000 Z. z. v tom zmysle, že vo verejnom záujme podáme žiadosť o vyvlastnenie u Krajského*

stavebného úradu Prešov.“ Podľa žalobcov, záver prvostupňového súdu, že „...aj keď investor v liste zo dňa 16.09.2005 neuviedol doslovné znenie zákona..., je z obsahu uvedeného listu zrejmé, aké budú následky nesúhlasu alebo pasivity vlastníka v súvislosti s návrhom dohody“, nemá oporu v stavebnom zákone. Predmetný list nie je podaním v zmysle OSP, ani v zmysle stavebného poriadku, či iného procesného predpisu, ktoré by bolo možné posudzovať podľa jeho obsahu, ale ide o písomnú výzvu, ktorá zo zákona musí obsahovať jasne a presne definované upozornenie o fikcii odmietnutia dohody v prípade nereagovania na výzvu, k čomu v danom prípade podľa žalobcov nedošlo.

Ďalej žalobcovia rovnako ako v žalobe namietali výšku náhrady za vyvlastňované pozemky (v cene 353,925 Sk/m² (11,75 Eura/m²) za prechod vlastníckeho práva, resp. 7 Sk/m² (0,23 Eura/m²) ročne v prípade obmedzenia vlastníckeho práva) z dôvodu nesplnenia zákonnej náležitosti podľa § 111 ods. 2 stavebného zákona, pretože podľa cit. zákonného ustanovenia sa za trhovú cenu nehnuteľností považuje cena rovnakej alebo porovnateľnej nehnuteľnosti v tom istom čase, v tom istom mieste a v porovnateľnej kvalite. Skutočnosť, že vyššie uvedená cena bola stanovená znaleckým posudkom ešte sama o sebe neznamená, že je cenou trhovou. Podľa žalobcov možno za minimálnu trhovú cenu považovať cenu 409,- Sk/m² (13,58 Eura/m²), stanovenú bližšie neoznačeným všeobecne záväzným nariadením Mesta L., pričom za trhovú cenu považujú žalobcovia cenu 700,- Sk/m² (23,24 Eura/m²). Nedostatočné preskúmanie námietky podľa žalobcov potvrdzuje skutočnosť, že prvostupňový správny orgán prerušil vyvlastňovacie konanie z dôvodu zistenia skutočnej trhovej ceny podľa vyššie citovaného ustanovenia stavebného zákona.

Ďalšou námietkou žalobcovia namietajú nesprávne vymedzený okruh účastníkov vyvlastňovacieho konania, pričom tvrdia, že nimi mali byť dedičia po poručiťke A., zomrelej dňa 31.10.2005, teda pred ústnym pojednávaním (dňa 16.01.2006) a vydaním prvostupňového rozhodnutia o vyvlastnení (dňa 23.02.2006). Žalobcovia tvrdia, že menovaná síce uzavrela zmluvu o prevode svojho spoluvlastníckeho podielu na vyvlastňovaných nehnuteľnostiach, avšak moment prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nenastal pred vydaním rozhodnutia o vyvlastnení, pretože pred povolením vkladu do katastra nehnuteľností nastala iná právna skutočnosť, ktorá spôsobila prechod vlastníckeho práva k vyvlastňovaným nehnuteľnostiam na dedičov menovanej ku dňu smrti, čím sa dedičské podiely jednotlivých dedičov na predmetných parcelách zmenili, pričom nie všetci dedičia A. boli účastníkmi vyvlastňovacieho konania. Keďže sa týmto nezaoberalo ani prvostupňové

správne rozhodnutie ani rozhodnutie napadnuté žalobou, žalobcovia majú za to, že obe správne rozhodnutia sú nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov.

Poslednou námietkou žalobcovia opätovne namietajú nedostatok verejného záujmu na vyvlastnení pozemkov. Záver prvostupňového súdu o tom, že realizácia preložky cesty bude mať pozitívny vplyv na dopravné pomery v Meste L. i na životné prostredie považujú žalobcovia za nesprávny, pretože nezodpovedá rozhodnutiu Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 330/02-4.3m zo dňa 11.03.2002 a predovšetkým odporuje skutočnému stavu, pretože realizácia stavby naopak zhorší stav životného prostredia a nebude mať pozitívny vplyv ani na dopravné pomery v meste.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že zotrváva na svojom vyjadrení k odvolaniu zo dňa 30.07.2007, nakoľko žalobcovia uviedli tie isté odvolacie dôvody a žiada odvolanie zamietnuť a potvrdiť prvostupňový rozsudok Krajského súdu v Bratislave.

Najvyšší súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu a medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu SR www.supcourt.gov.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP), a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcov nemožno priznať úspech.

V správnom súdnictve prejednávajú sudy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 OSP).

Predmetom súdneho preskúmovacieho konania v danej veci bolo rozhodnutie žalovaného, ktorým zamietol odvolanie žalobcov a potvrdil rozhodnutie Krajského stavebného úradu v Prešove o vyvlastnení časti pozemkov žalobcov v prospech investora, na účel stavby „I/68 - preložka cesty“ v k. ú. L., za finančnú náhradu určenú podľa znaleckého posudku č. 23/2005 zo dňa 30.03.2005 a jeho Dodatku č. 1 zo dňa 19.08.2005, vypracovaných Ing. E., znalkyňou z odboru Stavebníctvo, odvetvie Pozemné stavby

a oceňovanie nehnuteľností, v cene 353,925 Sk/m² (11,75 Eura/m²). Súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného bol vymedzený žalobnými dôvodmi, ktoré sú totožné s námietkami žalobcov v 1. a 2. rade, uvedenými v odvolaní proti rozsudku krajského súdu.

V zmysle čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu. Okrem citovaného článku ústavy je vyvlastnenie upravené v čl. 11 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd a v § 128 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého vo verejnom záujme možno vec vyvlastniť alebo vlastnícke právo obmedziť, ak účel nemožno dosiahnuť inak, a to len na základe zákona, len na tento účel a za náhradu. Zákonnými podmienkami vyvlastnenia alebo obmedzenia vlastníckeho práva je splnenie štyroch podmienok. Vyvlastnenie musí byť vo verejnom záujme, na základe zákona, za náhradu a účel vyvlastnenia sa nemohol dosiahnuť inak (napr. dohodou o kúpe, o zriadení vecného bremena a pod.). Najširšiu úpravu vyvlastnenia upravuje stavebný zákon (§§ 108-116), ktorý okrem toho, že v § 118 ods. 2 vymedzuje účely, na ktoré možno vyvlastniť alebo vlastnícke právo k nehnuteľnostiam obmedziť, upravuje aj základné predpoklady na vyvlastnenie a určuje špeciálny procesný postup, podľa ktorého sa postupuje v každom vyvlastňovacom konaní.

Podľa § 108 ods. 1 stavebného zákona pozemky, stavby a práva k nim, potrebné na uskutočnenie stavieb alebo opatrení vo verejnom záujme, uvedených v ods. 2, možno vyvlastniť alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám možno obmedziť rozhodnutím stavebného úradu („ďalej len vyvlastniť“).

Podľa § 108 ods. 2 písm. f/ stavebného zákona možno vyvlastniť len vo verejnom záujme pre výstavbu a správu diaľnic, ciest a miestnych komunikácií vrátane zriadenia ich ochranných pásiem podľa osobitných predpisov.

Podľa § 108 ods. 3 veta prvá stavebného zákona sa verejný záujem na vyvlastnení na účely uvedené v odseku 2 musí preukázať vo vyvlastňovacom konaní.

Podľa § 109 ods. 1 stavebného zákona, cieľom vyvlastnenia je dosiahnuť prechod, prípadne obmedzenie vlastníckeho práva k pozemkom a stavbám alebo zariadeniam, zrušenie, prípadne obmedzenie práva vecného bremena k pozemkom a stavbám.

Podľa § 110 ods. 1, ods. 2, ods. 3 stavebného zákona, vyvlastniť možno len vtedy, ak cieľ vyvlastnenia nemožno dosiahnuť dohodou alebo iným spôsobom. Vyvlastnenie musí byť v súlade s cieľmi a zámermi územného plánovania a ten sa dokazuje územným rozhodnutím. Pokiaľ účel, na ktorý sa vyvlastňuje, nevyžaduje vydanie územného rozhodnutia, skúma sa súlad s cieľmi a zámermi územného plánovania priamo vo vyvlastňovacom konaní. Vyvlastnenie sa môže uskutočniť len v nevyhnutnom rozsahu. Ak možno účel vyvlastnenia dosiahnuť iba obmedzením práva, nemožno právo odňať v plnom rozsahu. Ak sa vyvlastnením prevádza vlastnícke právo iba k časti pozemku alebo sa obmedzuje iné právo k pozemku alebo stavbe a vlastník alebo iný oprávnený by nemohol využívať zostávajúcu časť pozemku alebo obmedzené právo k pozemku alebo stavbe, prípadne by ich mohol užívať len s neprimeranými ťažkosťami, rozšíri sa vyvlastnenie aj na zostávajúcu časť, pokiaľ o to vlastník alebo iný oprávnený požiada.

Podľa § 111 ods. 1, ods. 2 stavebného zákona, vyvlastnenie sa uskutočňuje za náhradu. Ak sa náhrada za vyvlastňovanú nehnuteľnosť poskytuje v peniazoch, určuje sa jej primeranosť podľa trhovej ceny určenej znaleckým posudkom. Na účely tohto zákona sa za trhovú cenu nehnuteľnosti považuje cena rovnakej alebo porovnateľnej nehnuteľnosti v tom istom čase, v tom istom mieste a v porovnateľnej kvalite.

Podľa § 112 ods. 1, ods. 2 veta prvá stavebného zákona, vyvlastňovacie konanie vykonáva stavebný úrad. Vyvlastňovacie konanie sa začína na návrh orgánu štátnej správy, právnickej alebo fyzickej osoby, ktorá má predmet vyvlastnenia využiť na účel, na ktorý sa vyvlastňuje.

Podľa § 112 ods. 4 stavebného zákona sa bezvýslednosť dohody preukazuje doručenkou zaslanej písomnej výzvy na uzavretie dohody obsahujúcou požiadavku žiadateľa, dôvody požadovaného prevodu práva alebo vzniku vecného bremena, návrh odplaty najmenej vo výške určenej podľa § 111 ods. 2 a upozornenie, že ak na výzvu vlastník pozemku alebo stavby neodpovie do 15 dní odo dňa doručenia, bude sa predpokladať, že dohodu odmieta.

Podľa § 113 ods. 1, ods. 3 stavebného zákona, na prerokovanie návrhu na vyvlastnenie nariadi stavebný úrad ústne pojednávanie. Námietky proti vyvlastneniu musia účastníci konania uplatniť najneskoršie pri ústnom pojednávaní. Na námietky uplatnené neskoršie a na námietky, ktoré boli v územnom konaní zamietnuté alebo ktoré mohol účastník uplatniť v územnom konaní podľa tohto zákona, sa neprihliada. Na túto skutočnosť sa musia účastníci konania výslovne upozorniť.

Podľa § 140 stavebného zákona, ak nie je výslovne uvedené inak, vzťahujú sa na konanie podľa tohto zákona všeobecné predpisy o správnom konaní.

Podľa § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „správny poriadok“), účastník konania je povinný navrhnúť na podporu svojich tvrdení dôkazy, ktoré sú mu známe.

Odvolačí súd dospel rovnako ako súd prvého stupňa k názoru, že námietka týkajúca sa nedodržania postupu investora podľa § 112 ods. 4 stavebného zákona je neopodstatnená a vo vzťahu k predmetnej právnej veci irelevantná. Krajský súd podľa názoru najvyššieho súdu postupoval správne, keď uvedenú výzvu posudzoval podľa jej obsahu, z ktorého je zrejмый účel výzvy, ako aj následky neuzavretia dohody (iniciovanie vyvlastňovacieho konania), pričom tieto vyplývajú zo samotného ustanovenia § 110 ods. 1 stavebného zákona, a preto aj v zmysle všeobecnej zásady „Ignorantia legis neminem excusat“ (neznalosť zákona neospravedľňuje), nie je potrebné posudzovať doslovnú formuláciu citovaného ustanovenia stavebného zákona. Formulácia, ktorú investor použil vo výzve podľa § 112 ods. 4 stavebného zákona, nemá vplyv na ďalší postup investora v záujme dosiahnutia prechodu vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam, ktorý je upravený priamo zákonom.

Rovnako odvolačí súd považuje za právne irelevantnú druhú námietku žalobcov, ktorou namietali nesúlady výšky náhrady za vyvlastňované nehnuteľnosti s ustanovením § 111 ods. 2 stavebného zákona, ako aj tvrdenie, že prvostupňový správny orgán v minulosti nepreskúmal dostatočne túto námietku, o čom podľa žalobcov svedčí rozhodnutie, ktorým prvostupňový správny orgán prerušil vyvlastňovacie konanie, práve z dôvodu zistenia skutočnej trhovej ceny. K tomu odvolačí súd považuje za potrebné uviesť nasledovné:

Krajský stavebný úrad v Prešove vychádzal pri určení výšky náhrady za vyvlastnené nehnuteľnosti zo znaleckého posudku č. 23/2005 zo dňa 30.03.2005 a jeho Dodatku č. 1

zo dňa 19.08.2005, vypracovaných Ing. E., znalkyňou z odboru Stavebníctvo, odvetvie Pozemné stavby a oceňovanie nehnuteľností.

Znalecký posudok je jedným z dôkazov v správnom konaní, ktorý hodnotí správny orgán ako ktorýkoľvek iný dôkaz, pričom však nie je oprávnený posudzovať jeho správnosť (jeho závery), ale hodnotí iba to, či úvahy znalca zodpovedajú zásadám logiky a skutkovým záverom vyplývajúcim z dôkazov vykonaných správnym orgánom. Správny orgán preto nemôže znalecký posudok označiť ako nesprávny a nahradiť ho vlastným posúdením skutočnosti z odbornej stránky.

Znalecký posudok predložený navrhovateľom vo vyvlastňovacom konaní bol vypracovaný znalkyňou zapísanou v zozname znalcov vedenom na Ministerstve spravodlivosti Slovenskej republiky, preto správny orgán nemal dôvod pochybovať o jeho hodnovernosti.

Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že výzvami č. 2006-385/3819-14, 2006-385/3821-15 a 385/3824-16 vyzval Krajský stavebný úrad v Prešove účastníkov vyvlastňovacieho konania, aby v lehote 30 dní od doručenia predložili znalecký posudok vypracovaný iným znalcom ako bol posudok predložený navrhovateľom, na podporu svojej požiadavky, týkajúcej sa výšky náhrady za vyvlastnenie. Z tohto dôvodu Krajský stavebný úrad v Prešove prerušil rozhodnutím č. 2006-385/3890-17/SP-DA zo dňa 15.12.2006 vyvlastňovacie konanie. Žalobcovia však v uvedenej lehote znalecký posudok nepredložili, v dôsledku čoho správny orgán nebral do úvahy tvrdenie žalobcov ohľadne výšky náhrady za vyvlastňované nehnuteľnosti, pretože nepodložili svoje tvrdenia dôkazmi v zmysle § 34 ods. 3 správneho poriadku.

Hoci z obsahu súdneho spisu odvolací súd zistil, že dňa 15.11.2007 predložili žalobcovia v 1. a 2. rade najvyššiemu súdu znalecký posudok vypracovaný znalcom Ing. J., súd neprihliadal na obsah tohto posudku, nakoľko v § 113 ods. 3 stavebného zákona je premietnutá „koncentračná zásada“ vyvlastňovacieho konania, v zmysle ktorej správny orgán na neskôr uplatnené námietky a pripomienky už neprihliada. Podľa tohto ustanovenia musia účastníci konania uplatniť námietky proti vyvlastneniu najneskoršie pri ústnom pojednávaní. Z obsahu zápisnice o ústnom pojednávaní konanom dňa 16.01.2006 je zrejmé, že žiadny z účastníkov túto námietku neuplatnil. Navyše správny orgán vyzýval vyššie uvedenými

listami účastníkov, aby predložili v 30-dňovej lehote svoj znalecký posudok, čo však neurobili. Odvolací súd teda môže len konštatovať, že prvostupňový správny orgán postupoval v zmysle zákona, keď vyzval účastníkov na predloženie dôkazu na podporu svojich tvrdení. Takisto tvrdenie žalobcov, že „trhovou cenou nehnuteľností v meste Lipany je v zmysle všeobecne záväzného nariadenia mesta L. cena 409,- Sk za 1 m², ktorú možno považovať za minimálnu trhovú cenu...“ neobstojí, pretože jednak nie je zrejmé, aké všeobecne záväzné nariadenie mali žalobcovia na mysli a jednak takéto nariadenie nie je pre posúdenie danej veci ani záväzné.

Pokiaľ ide o námietku žalobcov ohľadne nedostatočne vymedzeného okruhu účastníkov vyvlastňovacieho konania, odvolací súd vyhodnotil túto námietku takisto ako neopodstatnenú. Žalobcovia v odvolaní namietali, že účastníkmi vyvlastňovacieho konania mali byť dedičia po poručiťke A., rod. T., zomrelej dňa 31.12.2005, naposledy bytom P.

Z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že vo vyvlastňovacom konaní boli účastníkmi dedičia menovanej poručiťky, konkrétne Ing. V., M., rod. P. a Ing. F.. Ďalšie dedičky O., rod. P. a K., rod. P. účastníčkami vyvlastňovacieho konania neboli, pričom požiadavku žalobcu v 1. rade, aby aj tieto boli účastníčkami vyvlastňovacieho konania prvostupňový správny orgán zamietol, keď spoluvlastníkmi vyvlastňovaných nehnuteľností, resp. ich časti odčlenených podľa geometrického plánu č. GP 2/2004-1 k. ú. L. zo dňa 27.07.2004 boli žalobcovia. Žalovaný k tejto námietke uviedol, že predmetom vyvlastnenia sú len spoluvlastnícke podiely, patriace odvolateľom (t. j. žalobcom) (každý po 1/6 úč.), preto účastníkmi konania sú len odvolatelia a pre neúčast' iných osôb v konaní (aj keď sú to spoluvlastníci vyvlastňovaných pozemkov) k porušeniu ustanovenia § 113a ods. 1 stavebného zákona v konaní nedošlo.

Podľa § 113a ods. 1 písm. b/ stavebného zákona ak vyvlastňovaná stavba alebo vyvlastňovaný pozemok nemá v katastri nehnuteľností zapísaného vlastníka alebo vlastníctvo je predmetom konania o dedičstvo alebo súdneho konania, účastníkom vyvlastňovacieho konania sú účastníci konania o dedičstvo a Slovenský pozemkový fond, ak ide o stavbu alebo pozemok, ktorého vlastníctvo je predmetom dedičského konania, a to až do právoplatnosti rozhodnutia o dedičstve.

I keď vyvlastňovacie konanie začalo ešte pred smrťou A., rod. T., pričom z obsahu administratívneho spisu tiež vyplynulo, že Anna P., O. a K. dňa 27.09.2005 podpísali kúpnu zmluvu na prevod svojich spoluvlastníckych podielov, návrh na vklad ktorej bol podaný do katastra nehnuteľností pod č. V-1297/05/, a že O. a K. dňa 07.09.2006, resp. 09.09.2006 podpísali aj nájomné zmluvy k dočasnému obmedzeniu vlastníckeho práva na svoje spoluvlastnícke podiely každá v 1/6 a na podiel po nebohej A., rod. T. podľa právoplatného osvedčenia o dedičstve č. 26D2794/05, Dnot 407/2005 každá v 1/30.

Z uvedeného je zrejmé, že O., rod. P. a K., rod. P. nemali v úmysle stať sa účastníkmi vyvlastňovacieho konania a ani súdneho konania, nakoľko žalobu (zo dňa 22.12.2006), podali už len dvaja z troch účastníkov vyvlastňovacieho konania, a to Ing. F. a M., rod. P.

Ustanovenie § 250 ods. 2 OSP vymedzuje, že žalobcom je fyzická alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník správneho konania bola rozhodnutím a postupom správneho orgánu ukrátená na svojich právach. Podat' žalobu môže aj fyzická alebo právnická osoba, s ktorou sa v správnom konaní nekonalo ako s účastníkom, hoci sa s ňou ako s účastníkom konať malo. Žalobu teda môže podať aj ten, koho správny orgán ako účastníka správneho konania pominul, či už nesprávnym výkladom práva alebo nedopatrením.

Podľa § 247 ods. 1 OSP aktívne legitimovanou na podanie žaloby na preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu je fyzická alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia. Žiaden subjekt nie je aktívne legitimovaný na podanie takej žaloby, v prospech inej osoby.

V ustanovení § 250b ods. 2 OSP je zakotvený inštitút tzv. **opomenutého účastníka**. Podľa tohto ustanovenia ak žalobu podá niekto, kto tvrdí, že mu rozhodnutie správneho orgánu nebolo doručené, hoci s ním ako s účastníkom konania mal konať, súd musí zistiť ovať, či mal byť žalobca účastníkom správneho konania (v zmysle správneho poriadku, resp. osobitného zákona), ako aj charakter rozhodnutia, ktoré žalobca žalobou napáda. Opomenutý účastník sa môže svojho práva podľa § 250b ods. 2 účinne domáhať len v lehote troch rokov od vydania rozhodnutia, ktoré mu nebolo doručené (§ 250b ods. 3 OSP). V danom prípade ide o lehotu objektívnu.

Ak teda žalobcovia tvrdia, že sa v správnom konaní malo konať aj s ďalšími osobami, tieto ďalšie osoby (podľa žalobcov ostatní dedičia poručiťky A., t. j. O., rod. P. a K., rod. P.), pokiaľ by sa cítili byť opomenuté ako účastníci v správnom konaní, mali možnosť podať žalobu v zmysle ustanovenia § 250 ods. 2 veta druhá OSP. Toto právo však neprináleží nikomu inému, než len opomenutým osobám. Žalobcovia nie sú oprávnení domáhať sa žalobou preskúmania správneho rozhodnutia v záujme iných osôb.

V zmysle uvedeného potom mohli opomenuté dedičky využiť postup podľa vyššie citovaného ustanovenia § 250b ods. 2 OSP a podať na príslušný súd žalobu, či už samostatne alebo spolu so žalobcami, čo sa však nestalo, pričom žalobcovia nemôžu v danom prípade tento ich nedostatok vôle nahradiť svojimi námietkami.

Poslednou námietkou žalobcovia v 1. a 2. rade namietali nedostatočné skúmanie verejného záujmu na vyvlastnení. K tejto námietke treba dodať, že pojem „verejný záujem“ je pojem neurčitý. Napriek tomu, že je uvedený tak v stavebnom zákone, ako aj v Občianskom zákonníku, Ústave Slovenskej republiky a Listine základných práv a slobôd, žiadny z uvedených právnych predpisov neuvádza jeho legálnu definíciu. V takomto prípade správny poriadok s odkazom na § 140 stavebného zákona, umožňuje správnemu orgánu použiť inštitút „voľnej úvahy“ („správneho uváženia“). Správna úvaha predstavuje ponechanie možnosti správnemu orgánu v rámci určitého tolerančného pásma, formulovať svoje závery autonómne. Na vstup do tohto tolerančného pásma by mal žalobca jednoznačne vyvrátiť právne východiská žalovaného správneho orgánu (argumentačne jednoznačne preukázať vybočenie z medzí a hľadísk ustanovených zákonom) a pre zrušenie rozhodnutia nepostačuje, keď vec zostáva v polohe rovnako závažných argumentov. Správny orgán teda v týchto prípadoch spravidla vychádza len zo všeobecného vymedzenia zákonných podmienok, ktoré zároveň predstavujú hranicu voľnej úvahy. V zmysle § 245 ods. 2 OSP pri rozhodnutí, ktoré správny orgán vydal na základe zákonom povolenej voľnej úvahy (správne uváženie), preskúmava súd iba to, či také rozhodnutie nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom. Súd neposudzuje účelnosť a vhodnosť správneho rozhodnutia.

Žalobcovia v odvolaní argumentovali tým, že projekt odklonenia tranzitnej dopravy mimo centra mesta L. bol medzičasom zmenený a namiesto odklonenia dopravy sa vzhľadom na podstatnú zmenu - kruhový objazd naopak privádza doprava do mesta L. Realizácia stavby

preložky cesty a jej následné používanie naopak skutočnému stavu odporuje, pretože zhorší stav životného prostredia a neovplyvní pozitívne ani dopravné pomery v meste.

Cieľ vyvlastnenia je priamo uvedený v ustanovení § 109 stavebného zákona. Je ním dosiahnutie prechodu, prípadne obmedzenie vlastníckeho práva k pozemkom a stavbám alebo zriadenie, zrušenie, prípadne obmedzenie práva vecného bremena k pozemkom a stavbám. Preto kritériom verejného záujmu pri vyvlastnení je predovšetkým možnosť zákonnou cestou získať vlastnícke právo k pozemkom a stavbám potrebným na uskutočnenie stavieb alebo opatrení.

Odvolací súd preto môže len konštatovať, že krajský súd postupoval v súlade s ustanovením § 108 ods. 2 písm. f/ stavebného zákona, ktorý určuje, na ktoré účely možno vyvlastniť vo verejnom záujme, ako aj § 108 ods. 3 citovaného zákona, podľa ktorého sa verejný záujem musí preukázať vo vyvlastňovacom konaní a § 110 ods. 2 veta prvá cit. zákona, v súlade s ktorým vychádzal pri svojom rozhodnutí z platného územného rozhodnutia vydaného v súlade s územným plánom mesta Lipany.

Na základe vyššie uvedeného dospel najvyšší súd k záveru, že námietky žalobcov v 1. a 2. rade uvedené v odvolaní ako neopodstatnené a účelové neobstoja a stotožnil sa aj posúdením veci súdom prvého stupňa uvedeným v odôvodnení napadnutého rozsudku, preto súc tiež viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 a v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods. 1 OSP v spojení s § 250ja ods. 3 veta posledná OSP, ako vecne správne potvrdil.

O trovách odvolacieho konania Najvyšší súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 246 ods. 1 veta prvá OSP a § 250k ods. 1 veta prvá OSP tak, že účastníkom právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže žalobcovia v odvolacom konaní neboli úspešní a žalovaný si žiadne trovy odvolacieho konania neuplatnil a ani mu žiadne trovy v tomto konaní nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 18. mája 2010

JUDr. Jana Baricová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Petra Slezáková